

ÅRSRAPPORT
2023

FORSKNINGSGRUPPEN

USN EldreForsk

*USN Research Group on Older
Persons' Health*

INNHALDSFORTEGNELSE

1. Bakgrunn.....	3
1.1 Forskningsgruppens hjemmeside.....	3
2. Forskningsgruppens deltagere	3
2.1 Forskningsgruppens deltagere og stillinger	3
2.2 Forskningsgruppens organisering.....	4
3. Forskningsgruppens mål, handlingsplan og involvering i utdanningsprogrammer	5
3.1 Forskningsgruppens mål og områder med særskilt fokus	5
3.2 Handlingsplan for forskningsgruppen	5
3.3 Involvering i utdanningsprogrammer.....	6
4. Forskningsgruppens møteaktivitet i 2023.....	6
4.1 Fellesmøter.....	6
4.2 Møter i arbeidsutvalget.....	7
4.3 Skriveseminar	7
5. Forskningsprosjekter, stipendiater, studentinvolvering, kompetansebygging og nettverk	7
5.1 Prosjektutvikling og prosjektgjennomføring	7
5.2 Doktorgradskandidater tilknyttet USN EldreForsk.....	8
5.3 Disputaser i forskningsgruppen 2023.....	8
5.4 Involvering av master og bachelorstudenters i forskningsgruppens prosjekter.....	9
5.4.1 Revisjon av tverrfaglig mastergradsstudium	9
5.5 Kompetanseheving blant forskningsgruppens deltagere.....	10
5.6 Nettverkssamarbeid - nasjonalt og internasjonalt.....	10
7. Formidling.....	11
7.1 Vitenskaplige publikasjoner	12
7.2 Kronikker, avisartikler, fagartikler	13
7.3 Medieoppslag	13
7.4 Presentasjoner på faglige nasjonale/internasjonale møter/konferanser	14
7.5 Bøker, bokkapitler, rapporter og antologier	14
8. Oppsummering.....	15

Tabeller

Tabell 1	Oversikt over forskningsgruppens deltakere 2023.....	4
----------	--	---

Vedlegg

Vedlegg I	Forskningsgruppens fellesmøter 2023
Vedlegg II	Formidlingsoversikt USN EldreForsk 2023
Vedlegg III	Forskningstimen USN EldreForsk

1. Bakgrunn

Da Høgskolen i Buskerud og Vestfold (HBV) ble fusjonert med Høgskolen i Telemark (HiT) til Høgskolen i Sørøst-Norge (HSN) i 2016, ble det raskt tatt initiativ til å etablere en forskningsgruppe bestående av ansatte med felles forskningsinteresse innen eldres helse og helsetjenesteforskning relatert til målgruppen.

HSN EldreForsk ble etablert i 2017 med deltagere fra de fire campusene, Bakkenteigen, Porsgrunn, Kongsberg og Drammen. Som følge av universitetsakkrediteringen i 2018, Universitetet i Sørøst-Norge, ble forskningsgruppens navn endret til dagens navn, **USN EldreForsk**, på engelsk **USN Research Group on Older Persons' Health**.

Den nåværende forskningsgruppen er tverrfaglig sammensatt med deltagere fra de fire campusene. I løpet av de syv årene fra etableringen, har det vært prøvd ut ulike måter å organisere arbeidet i gruppen på. En utfordring har blant annet vært å skape tilhørighet og faglige synergier på tvers av campus og å øke ulike forskningsaktiviteter på de fire studiestedene. Etter å ha prøvd ut ulike samarbeidsmodeller synes forskningsgruppen i dag å ha funnet en form som ivaretar sentrale områder i forskningsgruppens arbeid. Pandemiens restriksjoner for fysiske møter tydeliggjorde at regelmessige, digitale fellesmøter for alle deltagere i forskningsgruppen øker tilstedeværelsen, virker samlende, skaper tilhørighet, er en arena for faglige refleksjoner og innspill, få ideer og samarbeidspartnere og er en god møteplass for å bli kjent med hele gruppens forskningsinteresser. Møtene erstatter tidligere lokale møter på det enkelte studiested.

Årsrapporten for 2023 viser en omfattende aktivitet i forskningsgruppen på mange områder. Samtidig tydeliggjør rapporten forskningsgruppens potensiale for utvikling på viktige områder.

1.1 Forskningsgruppens hjemmeside

Forskningsgruppen har sin egen hjemmeside; <https://www.usn.no/eldreforsk/> Hjemmesiden er i løpet av året oppgradert i tråd med USNs felles utseende for forskningsgrupper. Forskningsgruppen har etablert et godt samarbeid med USNs kommunikasjonsavdeling.

Vi begynner også å få på plass en kontinuerlig presentasjon av korte sammendrag på norsk av våre vitenskapelige artikler for å nå ut til flere. Lenker til originalartiklene er vedlagt sammendragene.

Det arbeides med å få på plass en person som kan ha et særskilt ansvar for å holde siden oppdatert.

2. Forskningsgruppens deltagere

Forskningsgruppen har per januar 2023 i alt 38 deltagere med tilhørighet til USN, fordelt på hhv 29 i vitenskapelige stillinger, 9 stipendiater samt to eksterne deltagere i arbeidsutvalget.

2.1 Forskningsgruppens deltagere og stillinger

Forskningsgruppens deltagere, stilling, campustilhørighet og faglige bakgrunn vises i tabell 1 under.

Tabell 1: Deltagere USN EldreForsk pr januar 2024

Navn	Stilling	Fagbakgrunn
Campus Drammen og Kongsberg (14+3)		
1	Grethe Eilertsen	Professor
2	Mette Tøien	Førsteamanuensis
3	Dorte V. Kristensen	Førstelektor
4	Elise Eriksen	Universitetslektor
5	Siri Elisabeth Meyer	Førstelektor
6	Truls Juritzen	Førsteamanuensis
7	Grete Breievne	Førsteamanuensis
8	Marthe Lyngås Eklund	Førstelektor
9	Helle Falkenberg	Professor
10	Vibeke Sundling	Førsteamanuensis
11	Torgeir Solberg Mathisen	Førsteamanuensis
12	Veralia Gabriela Sanchez	Førsteamanuensis
13	Ingvild Lilleheie	Førsteamanuensis II/ Leder Regional kompetansetjeneste for rehabilitering HSØ
14	Beate Lie Sverre	Førsteamanuensis II (10%)
S1	Line Festvåg	Stipendiat
S2	Maylen Reiersøl Dahl	Stipendiat
S3	Irene Langeeggen	Stipendiat/Førstelektor
Hege Berge	Innovasjonsrådgiver forskning & innovasjon Vestre Viken	
Jan Davidsen	Leder Pensjonistforbundet	
Campus Bakkenteigen (5+1)		
15	Gro Gade Haanes	Førsteamanuensis
16	Maria Krogseth	Førsteamanuensis
17	Kristin Jordal	Førsteamanuensis
18	Signe Vallumrød	Førstelektor
19	Siri Tønnessen	Professor II (20%)
S4	Hege Stokmo Melilla	Stipendiat
Campus Porsgrunn (10+5)		
19	Heidi Haukelien	Førsteamanuensis
20	Marianne Eika	Førsteamanuensis
21	Jørn Klein	Professor
22	Runar Bakken	Dosent emeritus
23	Linda Madsen	Førsteamanuensis
24	Hilde Solli	Førstelektor PhD
25	Per Gunnar Disch	Førstelektor
26	Randi Sandbakk	Universitetslektor
27	Ingvild Elisabeth Svendsen	Instituttnefleder ISH
28	Anette Hansen	Førsteamanuensis
S5	Therese Hugøy	Stipendiat
S6	Oda Woll Naug	Stipendiat
S7	Marte Lilløy Aabø	Stipendiat
S8	Kristin Lunde	Stipendiat
S9	Zeljka Cvetkovic	Stipendiat

2.2 Forskningsgruppens organisering

Forskningsgruppen har et arbeidsutvalg (AU) bestående av åtte medlemmer, seks interne og to eksterne. De interne representerer de ulike studiestedene; fra Bakkenteigen førsteamanuensis Gro Gade Haanes, fra Porsgrunn instituttnefleder Ingvild Elisabeth Svendsen og dosent emeritus Runar Bakken, fra Kongsberg professor Helle Falkenberg og fra Drammen førsteamanuensis

Grete Breievne og professor Grethe Eilertsen. De to eksterne representantene er leder i Pensjonistforbundet Jan Davidsen og innovasjonsrådgiver forskning og innovasjon Hege Helseth Berge, Vestre Viken.

AU har ansvar for å initiere og følge opp forskningsgruppens planer og strategiske valg.

AU har møter en gang per måned. Møtene har blitt avholdt digitalt.

Fellesmøtene arrangeres 3-4 ganger pr semester og er forskningsgruppens åpne møteplass. Her kan alle melde inn ønsker om temaer som kan tas opp og alle har mulighet for å legge frem egne prosjekter. På bakgrunn av de gode erfaringene fra dette året med å invitere inn kollegaer og samarbeidspartnere på møtene, har vi nå blitt enige om at fellesmøtene som hovedregel skal være åpne for eksterne kollegaer og samarbeidspartnere.

USN EldreForsk har et eget rom i TEAMS som er åpent for alle deltagerne i forskningsgruppen. I rommet legges alle innkallinger, referater, aktuell litteratur og dokumenter m m.

3. Forskningsgruppens mål, handlingsplan og involvering i utdanningsprogrammer

3.1 Forskningsgruppens mål og områder med særskilt fokus

I USN EldreForsk setter vi søkelyset på problemstillinger og utfordringer på individ-, gruppe- og systemnivå knyttet til eldre mennesker. Vårt mål er å utvikle et mangfold av prosjekter og å være en dynamisk kunnskapsformidler til de eldre og deres pårørende, for helsepersonell og for samfunnet. Et helsefremmende perspektiv står sentralt i vår forskning.

For tiden er vi spesielt opptatt av temaene ***helserelaterte overganger i alderdommen, helsetjenesteutvikling til eldre og gode dager i eget hjem for eldre.***

Alderdom fører til endringer som påvirker den enkeltes helse og livskvalitet. Eksempler på overganger i alderdommen er normale aldersrelaterte endringer, utvikling av sykdom og skrøpeligheit, tap av betydningsfulle andre, endrede roller og bosituasjon. Helserelaterte overganger hos eldre medfører krav til tilpasning, og angår foruten den eldre selv, familie, andre pårørende, helsepersonell og hvordan helsetjenestene utøves og organiseres. I nært samarbeid med praksisfeltet er ett av de sentrale målene for forskningsgruppen å videre-/utvikle kunnskap om helserelaterte overganger fra ulike perspektiver.

Som følge av helsepolitiske prioriteringer ytes i dag hovedtyngden av kommunale helse- og omsorgstjenester til eldre i deres eget hjem. Hjemmet og hverdagslivet er grunnleggende i alle menneskers liv, og får kanskje nytt innhold i alderdommen. Hjemmets innredning og gjenstander danner rammer for identitet og verdighet (integritet), og er stedet hvor eldre lever sine familie- og hverdagsliv. I nært samarbeid med praksisfeltet og brukergrupper vil vi videre-/utvikle kunnskap om forhold som særlig bidrar til at eldre som blir avhengig av tjenester og deres nærmeste kan ha flere gode dager i eget hjem.

3.2 Handlingsplan for forskningsgruppen

Forskningsgruppen har utarbeidet handlingsplan for perioden 2022-2027. Handlingsplanen ble godkjent i arbeidsutvalget 14. mars 2022, godt forankret blant forskningsgruppens deltakere. Handlingsplanen kan leses på vår hjemmeside.

3.3 Involvering i utdanningsprogrammer

Forskningsgruppens deltagere er aktivt involvert i en rekke av fakultetets utdanningsprogrammer på alle nivå. Nedenfor gis noen utvalgte eksempler på aktiviteter deltagerne er involvert i.

Mange har sin hovedstilling tilknyttet ISHs bachelorutdanning i sykepleie på alle de tre studiestedene Bakkenteigen, Porsgrunn og Drammen.

Ingvild Lilleheie er studieretningsansvarlig for studieretningen geriatrisk helsearbeid i masterstudiet Klinisk Helsearbeid. Lilleheie er for tiden ansatt i en II-stilling. Forskningsgruppens medlemmer er emneansvarlige for de studiespesifikke emnene i studieretningen, det kvalitative metodeemnet, masteroppgaveseminarer og bidrar med mesteparten av undervisning og veiledning for disse studentene.

Noen av deltagerne i forskningsgruppen deltar med undervisning i master i avansert klinisk sykepleie, og flere av forskningsgruppens deltagere er sterkt involvert i optiker- og synsrehabiliteringsutdanningene på bachelor- og masternivå, samt at flere underviser i fakultetets ulike etter- og videreutdanninger.

Vibeke Sundling er (sammen med professor Bengt Karlsson) emneansvarlige for introduksjonsemnet Personcentred Health Care i fakultetets PhD utdanning, og Truls Juritzen er emneansvarlig og for PhD emnet i kvalitative metoder.

Vibeke Sundling og Grethe Eilertsen er faste medlemmer fra vitenskapelig ansatte i fakultetets PhD utvalg.

Grethe Eilertsen er fra 2023-2028 fast medlem i fakultetsstyret ved Fakultet for helse- og sosialvitenskap, og Vibeke Sundling og Jørn Klein er varamedlemmer.

4. Forskningsgruppens møteaktivitet i 2023

4.1 Fellesmøter

I løpet av året er det avholdt syv digitale fellesmøter med presentasjoner og grublerier hver gang.

Flere av mastergradsstudentene fra studieretningen geriatrisk helsearbeid har lagt frem og diskutert sine pågående arbeider. Det har blitt svært godt mottatt både fra studentene og forskningsgruppens øvrige deltagere. Dette er en viktig del av forskningsgruppens virksomhet, og vi vil derfor fortsette å invitere studieretningens studenter til å presentere og til å delta i fellesmøtene.

Møtene har vært fra klokken 0900-1200, og er organisert i to deler. Første del er presentasjon og grubling rundt pågående forskningsprosjekter eller mulige nye prosjekter, mens andre del tar for seg et tema for felles refleksjon og diskusjon.

Deltagelsen ligger stabilt rundt 20-25. Det er en tydelig tendens til at det er mange av de samme som deltar hver gang. Det er derfor fortsatt en ambisjon å få med flere, og vi har derfor besluttet at fellesmøtene i 2024 vil ha en varighet på 2 i stedet for 3 timer slik vi har hatt det.

En samlet oversikt over innhold og møtedatoer er vedlagt bakerst i dokumentet.

4.2 Møter i arbeidsutvalget

I arbeidsutvalget (AU) ble det avholdt 9 ordinære møter i 2023.

4.3 Skriveseminar

Fakultetet hadde også i 2023 avsatt midler for skriveseminar for forskningsgruppens deltakere. Tiltaket er blant annet iverksatt for å stimulere til økt publisering blant ansatte ved HS.

Skriveseminalet ble lagt til Raulandsakademiet og ble avholdt 13.-14. november, med syv av forskningsgruppens deltagere til stede. Deltagerne var enige om at det er et viktig tiltak, som gir god anledning til noe sammenhengende tid for å kunne samle tankene til skriving og utvikling av ideer for nye forskningsprosjekter. Kvelden ble også fremholdt som en fin mulighet til å drøfte ideer med kollegaer.

Det er en utfordring for mange av forskningsgruppens deltakere å sette av nødvendig tid til forskningsaktiviteter, og er derfor fortsatt et tema vi ønsker å ha særskilt søkelys på i kommende år, for eksempel mentorordning, organisering mm.

5. Forskningsprosjekter, stipendiater, studentinvolvering, kompetansebygging og nettverk

5.1 Prosjektutvikling og prosjektgjennomføring

Flere av forskningsgruppens deltagere er involvert i store pågående prosjekter og kapasiteten til å utvikle nye større, eksterne prosjektsøknader i 2023 var derfor beskjeden. Mulighetene for å søke eksterne finansieringsinstitusjoner for eksempel Stiftelsen DAM, Norsk Sykepleierforbund er reetablert ved vårt fakultet. AU vurderer muligheten for å utvikle denne type forskningssøknader om eksternt finansiering til å være av vesentlig betydning for kompetansebygging for å i neste omgang å lykkes med større søknader.

Fra USN EldreForsk ble følgende søknad sendt og innvilget:

i. Søknad Regionalt forskningsfond

Prosjekt: Gåftotball for personer med demens – et pilotprosjekt/følgeforskning
 Prosjektleder: Førstemanuensis Grete Breievne overtok som prosjektleder etter Anette Hansen fra 1/1-2024.
 Forskere: Fra USN EldreForsk deltar Anette Hansen, Siri Tønnessen, Ingvild Therese Sagedal, Marianne Eika, Ingvild Lilleheie, Kristin Jordal og Grethe Eilertsen,

og fra HELP (Forskningsgruppen for Helse og trening i et Livsløpsperspektiv) Frederike Schökel (mastergradsstudent) og Solfrid Bratland-Sanda.

Prosjektet er et samarbeid med Nasjonalforeningen for folkehelsen, Tønsberg og Færder demensforening, FLINT Fotball, Tønsberg kommune, Bedriftsidretten og Lovisenberg Diakonale Høgskole.

Studien har som mål å utvikle kunnskap om etablering, innhold og drift av aktivitetsprosjektet gåfotball for personer med demens, og består av 4 delstudier. Delstudie 1 omhandler effekten av trening på kognitiv og mental helse for personer med demens som deltar i prosjektet, delstudie 2 omhandler pårørendes erfaringer med aktiviteten, delstudie 3 omhandler de frivilliges erfaringer (trenere på banen og ansvarlige for sosialt samvær i etterkant av treningen) og delstudie 4 omhandler arbeids- og styringsgruppene sine erfaringer og anbefalinger.

Prosjektet ble tildelt 300.000 fra Regionalt Forskningsfond samt tilsvarende sum i egeninnsats fra ISH.

USN EldreForsk mottok henvendelser fra både Tønsberg og Drammen kommune med forespørsel om å utvikle en følgeforskningsstudie knyttet til pårørende til personer med demens som deltar i korsang. Postdoc Kristin Briseid ved Senter for omsorgsforskning SØR er i gang med å utforme en prosjektskisse med tanke på mulig oppstart i løpet av året.

Forskningsprosjektet “HEIME” - More good days at home: Advancing health-promoting practices in municipal healthcare services for older recipients of homecare er godt i gang.

Stipendiatene Hege Stokmo Melilla og Therese Hugøy, USN og Bente Hamre Larsen Universitetet i Stavanger (UiS) er godt i gang med sine arbeider. Fifi Tjan Kvalsvik startet i postdoc stillingen ved UiS 1.januar 2023.

Prosjektet er et samarbeidsprosjekt med Universitetet i Stavanger (UiS) og de fire kommunene Stavanger, Porsgrunn, Nome og Horten.

5.2 Doktorgradskandidater tilknyttet USN EldreForsk

Følgende doktorgradskandidater er knyttet til forskningsgruppen:

Institutt for sykepleie – og helsevitenskap:

Line Festvåg (fra 2021)

Therese Hugøy (fra 2021)

Maylen Reiersøl Dahl (fra 2021)

Hege Stokmo Melilla (fra 2021)

Oda Woll Naug (fra 2021) *

Marte Lilløy Aabø*

Kristin Lunde*

Zeljka Cvetkovic*

*tilknyttet Senter for omsorgsforskning SØR

Institutt for optometri, radiografi og lysdesign:

Irene Langeeggen (fra 2021)

5.3 Disputaser i forskningsgruppen 2023

Kari Jokstad, disputerte for doktorgrad i personorientert Helsearbeid, 17. mars 2023.

Avhandlingens tittel er: *Brukermedvirkning i hverdagsrehabilitering.*

Jokstads veiledere var professor Kirsti Skovdahl (hovedveileder) Høgskolen i Østfold, tidligere Universitetet i Sørøst-Norge (USN), og medveileder professor emerita Solveig Hauge, USN og førstelektor Bjørg Landmark, USN/Drammen kommune. Lenke til avhandlingen:

<https://openarchive.usn.no/usn-xmlui/handle/11250/3054705>

Vigdis Aaltvedt, Senter for omsorgsforskning, disputerte for doktorgrad i personorientert helsearbeid 9. februar 2023. Avhandlingens tittel er: *Virkelighetsforståelser og praksis – en kritisk diskursanalyse av tildelings- og tilretteleggingsprosessen for tjenester til*

hjemmeboende yngre personer med demens.

Aaltvedts veiledere var førsteamanuensis Heidi Haukelien, (hovedveileder) og medveileder professor Kirsti-Iren Skovdahl ved Høgskolen i Østfold tidligere Universitetet i Sørøst-Norge (USN). Sykepleier Leonila Juvland MSc tidl. Skien kommune har vært mentor.

Lenke til avhandlingen: <https://openarchive.usn.no/usn-xmlui/handle/11250/3044545>

5.4 Involvering av master og bachelorstudenters i forskningsgruppens prosjekter

Forskningsgruppen har i liten grad involvert master og/eller bachelorstudenter i våre forskningsprosjekter. Muligheter for dette er tatt opp av leder for forskningsgruppen i instituttledermøte ved ISH, men det har foreløpig ikke gitt konkrete resultater. Samtidig er det verdt å nevne at flere av mastergradsstudentene i geriatrisk helsearbeid har valgt temaer innenfor forskningsgruppens prioriterte områder for sine masteroppgaver. Forskningsgruppen har lang erfaring med å publisere vitenskapelig artikler basert på våre masterstudenters oppgaver. Vi vurderer dette som et viktig strategisk arbeid både mht å spre viktig kunnskap, utvikle publiseringskompetanse og ikke minst oppmuntre tidligere masterstudenter til å videreutvikle sin kompetanse etter endt utdanning.

USN EldreForsk vil fortsette arbeidet sammen med ledelsen ved fakultetet/instituttene om organisering og planlegging for å inkludere studentene i vår forskning.

5.4.1 Revisjon av tverrfaglig mastergradsstudium

Dekanen ved fakultetet nedsatte våren 2023 et programutvalg for å utvikle en ny, revidert tverrfaglig masterutdanning. USN EldreForsk er representert i utvalget ved førsteamanuensis/studieleder for studieretningen geriatrisk helsearbeid Ingvild Lilleheie. Det er også oppnevnt en referansegruppe der Beate Lie Sverre har representert vårt fagmiljø. Grethe Eilertsen har overtatt Lie Sverres funksjon f o m november 2023.

For å opprettholde og videreutvikle forskningsmiljøet innen vårt fagområde er det kritisk avgjørende at universitetet tilbyr utdanning på mastergradsnivå. Kompetansen som oppnås gjennom mastergradsstudiet er etterspurt særlig i de kommunale helse- og omsorgstjenestene, kompetanseskrisen i eldreomsorgen er svært alvorlig og det er derfor avgjørende at vi uteksaminerer kandidater både for fremtidig forskning og for fagutvikling innen eldreomsorg.

5.5 Kompetanseheving blant forskningsgruppens deltagere

Forskningsgruppen har et kontinuerlig blikk på å videreutvikle medlemmenes kompetanse innen forskning. Fellesmøtenes form og innhold; tematikker, presentasjoner, tilbakemeldinger og diskusjoner bidrar til å utvikle og bygge opp en felles akademisk kultur og vitenskapelig kompetanse. Det er jevnt over godt oppmøte på fellesmøtene.

Forskningsgruppen fikk også i 2023 flere henvendelser fra eksterne aktører som på ulike måter ønsker samarbeid rundt mulige prosjekter. Mindre samarbeids-/forskningsprosjekter kan inngå som ledd i kvalifiserings- og opprykksprosesser, for eksempel i form av masteroppgaveprosjekter med flere veiledere osv og vil bidra til å styrke USNs overordnede strategi mht regional relevans. Dette representerer et stort potensial som pga ressursmangel ennå ikke er tatt ut, men som vi i samarbeid med fakultets-/instituttledelsen ønsker å videreutvikle.

Professor Jørn Klein er medlem i både NFR og EUs ekspertpanel innen infeksjonsmedisin. Han deltar også som Project evaluator HORIZON2020- Springboard for excellence in advanced development of antibacterials <https://cordis.europa.eu/project/id/951883> og <https://cordis.europa.eu/project/id/810224>

Forskningsgruppen anser det som avgjørende å bidra til å heve kompetansen blant gruppens deltakere blant annet mht publisering, søknadsskriving, veiledning av PhD kandidater, forskningsledelse og samarbeid med eksterne partnere om utvikling av felles forskningsprosjekter.

5.6 Nettverkssamarbeid - nasjonalt og internasjonalt

Forskningsgruppen har også i løpet av året arbeidet systematisk for å opparbeide og utvikle samarbeidet med ulike nettverk. Vi er godt i gang, samtidig ser vi behov for å fortsette arbeidet med å styrke og etablere tilknytninger med både nasjonale og internasjonale kollegaer og nettverk.

Grethe Eilertsen er fast medlem i fagrådet for USHT av Buskerud.

Nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere:

- [Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester \(USHT\) i Vestfold og Telemark](#)
- [Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester \(USHT\) i Rogaland](#)
- [Norsk nettverk for syn og slag \(NorVIS\)](#)
- [Universitetet i Stavanger](#)
- [Syddanske Universitet](#)
- [Senter for omsorgsforskning, sør \(SOF\)](#)
- [Stavanger kommune](#)
- [Horten kommune](#)
- [Porsgrunn kommune](#)
- [Nome kommune](#)
- [Pensjonistforbundet](#)
- [Erasmus University Rotterdam](#)
- [Aalborg University of Denmark](#)
- [Queen Margareth University, Edinburgh](#)
- [European Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases](#)
<https://www.med.uio.no/helsam/tjenester/kunnskap/etikk-helsetjenesten/forskning/fou-nettverk-for-forhandssamtaler/>

- Universitetet i Tromsø <https://uit.no/>
- <https://www.kompetansebroen.no/kurs/geriatri seminaret-i-vestfold>

7. Formidling

Forskningsgruppens deltagere har også i 2023 lagt ned en stor innsats i arbeidet med formidling og samfunnsengasjement. Mange har skrevet kronikker, er intervjuet i media, NRK radio og TV, og invitert til å delta ved en rekke arrangementer. Oversikten nedenfor er ikke uttømmende, men gir et godt bilde av noe av det vi har deltatt på i inneværende år.

USN EldreForsk arrangerte forskningstimen på studiested Porsgrunn fredag 6. oktober. Interessen for arrangementet var god, med omkring 20 tilstede i salen og 30 som fulgte oss digitalt. Temaet var *Utenforskap – en trussel for flere gode dager hjemme for eldre*.

Grethe Eilertsen innledet forskningstimen før doktorgradsstipendiatene Therese Hugøy og Hege Stokmo Melilla delte fortellinger om forhold eldre selv har trukket frem i åpne intervjuer, etterfulgt av samtale og innspill med de som var tilstede. Lenke til forskningstimen ligger nedenfor, vedlegg 3.

Nasjonalt senter for optikk, syn og øyehelse og lysdesign ved SYN og HJERNE-gruppen arrangerte forskningstimen på Kongsberg fredag 15. april. Temaet var *Bo tryggere hjemme med godt syn og lys*. Professor Helle Falkenberg, førsteamanuensis Torgeir Solberg Mathisen og stipendiat Irene Langeggen presenterte resultater fra tidligere og pågående forskning knyttet til hjem, lys, eldre og synsforstyrrelser etter hjerneslag. Lenke til arrangementet; <https://vimeo.com/804234761?share=copy>

USHT Telemark, Midt-Telemark kommune arrangerte fagdag i Bø der USN EldreForsk var invitert. Anette Hansen holdt foredraget: *Flere gode dager HEIME – Eldres eget perspektiv på hvordan få gode dager hjemme*. Anette har også gjennom året holdt flere innlegg på lørdagsuniversitetet både i Telemark og Buskerud der temaet har dreidd seg om å leve med demens og å være pårørende.

Drammen kommune arrangerte en Innovasjons- og inspirasjonsdag for kommunens ansatte, og fra forskningsgruppen var Grethe Eilertsen invitert. Hun holdt foredraget: *Hjemmets betydning i alderdommen – hva er viktig for flere gode dager i eget hjem?*

Runar Bakken har holdt en rekke foredrag og innlegg i løpet av 2023, blant annet i anledning 40-årsjubileet for etisk råd i Norsk Sykepleierforbund og på Arbeids- og inkluderingsdepartementets sommerkonferanse.

Tre av mastergradsstudentene i studieretningen geriatrik helsearbeid, Lisbeth Østby, Ida Kristiansen & Siri Gunnes, har skrevet en viktig fagartikkel i tidsskriftet *Sykepleien*, om betydningen av å benytte kartleggingsverktøyet CFS for tidligere oppdagelse av skrøpeligheit, lenke til artikkelen er vedlagt i formidlingsoversikten nedenfor.

Flere av forskningsgruppens deltakere har vært involvert i arbeid med utvikling av kapitler til lærebøker som ble publisert 2023. Vi ønsker å stimulere økt deltakelse på nasjonale/internasjonale konferanser og til å øke antallet vitenskapelige publikasjoner i nasjonale og internasjonale tidsskrift.

I forskningsgruppens handlingsplan er det et uttalt mål å arbeide med å legge til rette for at flere av deltagerne i forskningsgruppen samarbeider om skriving og publisering.

7.1 Vitenskapelige publikasjoner

Nina Jøranson, Oddgeir Synnes, Anne Kari Tolo Heggstad, **Grete Breievne**, Marius Myrstad, Kristi Elisabeth Heiberg, Marte Meyer Walle-Hansen & Hilde Lausund (2023) «A Story of Being Invisible»: A Single Case Study on the Significance of Being. *Qualitative Health Research*. Vol. 33(12) 1059–1067 DOI: [10.1177/10497323231197375](https://doi.org/10.1177/10497323231197375)

Blegen Nina Elisabeth, Foss Berit, Lohne Vibeke, Liu Yu, YuZhou Yutong & Nåden, Dagfinn (2023) Struggling to Restore Oneself as a Unique Human Being: Dignity in Older Hospital Patients—A Hermeneutic Study. *International Journal for Human Caring*. Vol 27 Issue 2, Jun 2023, DOI:10.20467/IJHC.2021-0027 <https://connect.springerpub.com/content/sgrijhc/27/2/128.abstract>

Gro Gade Haanes (2023) Multidisciplinary Approaches and Community-Based Interventions: Adaptable Strategies for Managing Sensory Impairments in Older Adults. *Journal of Multidisciplinary Healthcare*. Volume 16, p 2701-2701. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.2147/JMDH.S416762>

Shahram Moradi, Bo Engdahl, Aud Johannessen, Geir Selbæk, Lisa Aarhus & **Gro Gade Haanes** (2023) Hearing loss, hearing aid use, and subjective memory complaints: Results of the HUNT study in Norway. *Frontiers Neurology - Sec. Neuro-Otology*. Vol. 13 – 2022. <https://doi.org/10.3389/fneur.2022.1094270>

Jacobsen, Turi\dh Barbaraa, **Haanes Gro Gade** & Petersen Maria Skaaluma (2023) Outcomes of uncomplicated assistive devices with older people: A pretest-posttest

intervention study in a small community. *Technology and Disability*, Vol. 35, no. 1, pp. 43-51. <https://content.iospress.com/articles/technology-and-disability/tad220394>

7.2 Kronikker, avisartikler, fagartikler

Hva skal til for at eldre kan få flere gode dager hjemme – også når helsen svikter? Anette Hansen, Grethe Eilertsen, Helle K Falkenberg, Therese Hugøy & Marit Skraastad: Østlandsposten, Tønsbergs Blad, Jarlsberg Avis, Telen, Ringerike Blad. 6. januar

Helvetes forgår. Runar Bakken. Morgenbladet. 9. januar

Ingen legger seg under kniven for å bli gamle. Runar Bakken. Morgenbladet. 10. februar

Når verden raser sammen - om å være pårørende til en med demens. Anette Hansen. Sykepleien, Telemarksavisa, Tønsbergs Blad, Laagendalsposten, Avis Nordland, Ringerike Blad. 10. mars

Krisen i eldreomsorgen handler ikke om gamle mennesker. Runar Bakken. Morgenbladet 14. mars

Det ubegripelige ved aldring. Runar Bakken. Med Andre Ord – langtekst i Klassekampen 2. august

Skrøpeligheit kan oppdages tidligere ved å bruke kartleggingsverktøyet CFS. Lisbeth Østby Ida Kristiansen & Siri Gunnes. SYKEPLEIEN Fagutvikling. 14. november

7.3 Medieoppslag

Porsgrunns Dagblad. Intervju m/Grethe Eilertsen *Jobbet med eldre i 30 år.* Tilsvar intervju 8. januar

NRK Nyheter [TV]. Siri Tønnessen *Om Eldreomsorgen.* 25. januar

NRK Nyhetsmorgen [Radio]. Siri Tønnessen *Om pårørende som velferdsstatens bærebjelker.* 27. januar

NRK Nordland [Radio]. Grethe Eilertsen *Noreg er blant dei dårlegaste i verda – berre eit fåtal får døy heime.* 16. mars

Telemarksavisa. Intervju m/Anette Hansen. *Det tok to år før familien fortalte hemmeligheten: – Nå er det mye lettere omgås andre.* 8. mai

Flint Fotballs hjemmeside. Anette Hansen *Gåfotball for personer med demens - Erna Solberg og lokalpolitikere.* 2. august

Østlandsposten. Intervju m/ Grethe Eilertsen & Anette Hansen. *Alle muligheter finnes: – Viktig å gjøre individuelle vurderinger.* 16. august

Kilden - tidsskrift for kjønnsforskning. Portrettintervju m/Runar Bakken. *Skapte rabalder om menn i sykepleien.* 19. oktober

God Morgen Norge [TV2]. Anette Hansen i samarbeid med Nasjonalforeningen for folkehelsen *Gåfotball for personer med demens.* 6. desember

NRK P2 nyheter [Radio] & NRK Vestfold og Telemark. Grethe Eilertsen Forsker advarer mot moralsk pekefinger: *Tren av glede, ikke fordi myndighetene sier det.* 11. desember.

7.4 Presentasjoner på faglige nasjonale/internasjonale konferanser/møter

Vi har i 2023 deltatt på noen konferanser. Det er en klar ambisjon å øke fremtidig deltagelse i nasjonale og internasjonale fora, både som ledd i å formidle egen forskning og å etablere nettverk med forskningsmiljøer innen fagfeltet.

Irene Langeeggen, Grethe Eilertsen Torgeir Solberg Mathisen Janne Herholdt Dugstad & Helle K. Falkenberg: *Photovoice - a novel method to gain insight in daily activities and visual health literacy among stroke survivors living with visual impairments after stroke*. Poster The Association for Research in Vision and Ophthalmology 2023. New Orleans, USA 23.-27.04

Irene Langeeggen: *Slagrammede pasienters opplevelser om hva som er viktig i egen rehabilitering – særskilt fokus på synsfunksjonen*. «Hva er viktig for deg dagen». I regi av Foreningen for slagrammede, avd. Drammen og USN. 6. juni

Torgeir Solberg Mathisen og Helle Kristine Falkenberg: *Implementing vision assessment in stroke care using a participatory approach*. European Implementation Collaboration; EIE implementation conference, Basel. 7.- 9. juni

Torgeir Solberg Mathisen, Helle Kristine Falkenberg & Hege Saltnes: *Unødig kunnskapshull om syn og psykisk helse*. Hjerneteltet. Hjerneverket - Arendalsuka 17. august.

Therese Hugøy & Anette Hansen: *Betydninga av heimen i eit helsefremmande perspektiv blant heimebuande eldre mottakarar av helsehjelp i heimen*. Den 8. nasjonale kongress i aldersforskning Fornebu 23.-24.10.

Runar Bakken: *Den gamle mannen og tiden*. Dansk gerontologisk selskaps konferanse i Middelfart. 2.11.

Helsetjenesteforskingskonferansen 2023. Stavanger 2.-3.11. Symposium med følgende innlegg fra deltagere i HEIME-prosjektet:

Eilertsen Grethe: *Hjemmets betydning i alderdommen*.

Anette Hansen & Siri Tønnessen: *AUTONOMI OG DELTAKELSE: Balansert deltagelse – helsefremmende tjenester til eldre hjemmeboende*.

Therese Hugøy, Grethe Eilertsen, Helle K. Falkenberg & Anette Hansen: *Å bo hjemme – Eldres opplevelser av hjemmets betydning for å opprettholde og fremme trivsel og helse*

Hege Stokmo Melilla Grethe Eilertsen Beate Lie Sverre & Siri Tønnessen: *Eldre pårørendes fortellinger om hva som fremmer egen helse når ektefelle bor hjemme og mottar hjemmesykepleie*

Bente Hamre Larsen, Dagrunn Nåden Dyrstad, Helle K. Falkenberg & Marianne Storm: *Tverrprofesjonell simuleringstrening for systematisk og helsefremmende kartlegging av eldre hjemmeboende*.

Øvrige vitenskapelige publikasjoner er rapportert i CRISTIN.

7.5 Bøker, bokkapitler, rapporter og antologier

Hansen, A., Tønnessen S., Storm M. & Eilertsen G. (2023) Balansert deltagelse – helsefremmende arbeid blant eldre i hjemmesykepleien. Kapittel i boken: *Deltakelse – et helsefremmende Perspektiv*. Red. Storm, M. & Willumsen E. Fagbokforlaget ISBN 9788245037722. Side 77-93.

Bakken R. (2023) Livet som gammel før og nå. Kapittel i boken: *Aldring - nye forutsetninger i en ny tid*. Scandinavian Academic Press. Side 41-79.

Sverre, B.L., Kortner, H., Vilhelmsen, V. & Frisnes H. *Veiledning av sykepleierstudenter med norsk som andrespråk i praksisstudier i sykehjem - Et pedagogisk utviklingsprosjekt*. Rapport USN Profesjon.

8. Oppsummering

Forskningsgruppen hadde et svært aktivt år i 2023. Vi har bidratt med en rekke kronikker, avisartikler og medieoppslag og forskningsgruppen legges i økende grad merke til utenfor USN. Samarbeidet med eksterne miljøer både nasjonalt og internasjonalt er styrket, men er fortsatt et område som har høy prioritet å utvikle. Vi arbeider systematisk med å styrke ulike arenaer der forskningsrelaterte temaer den enkelte arbeider med kan legges frem for kritisk diskusjon, innspill og refleksjon. I 2024 vil fellesmøtene reduseres fra 3 til 2 timer for å se om flere av forskningsgruppens deltagere har anledning til å delta. Vi vil også vurdere å arrangere et heldagsmøte i løpet av året. Vår vurdering er at vi har funnet en organisering som forskningsgruppens deltagere opplever som konstruktiv innenfor trygge og anerkjennende rammer.

Forskningsgruppen ønsker å bidra i arbeidet med ytterligere å styrke forskningens plass i alle utdanningsprogrammene ved HS. Forskningsgruppen ønsker sterkere involvering av studenter i våre forskningsprosjekter. Forskningsgruppen ønsker å bidra med tilrettelegging og organisering av møteplasser der studenter stimuleres til å skrive bachelor- og masteroppgaver innenfor forskningsgruppens prioriterte områder/pågående forskning og samtidig sammen utvikle ideer for fremtidig forskning. Det er også i år gledelig og interessant å merke seg en økende interesse og henvendelser både fra personer og miljøer som ønsker samarbeid med oss. Hvordan vi skal følge opp disse henvendelsene vil fortsatt være en sak som står høyt på agendaen i 2024.

15.01.2024

Grethe Eilertsen

Leder

Fellesmøte i USN EldreForsk

Tidspunkt: Onsdag 25 januar kl. 12.00 -1500

Sted: Zoom (jmf tidligere utsendt)

Del I Hva forsker vi på? Og, hva grubler vi på – uferdige idéer som kan luftes

12.00–12.30 Nytt fra USN EldreForsk, presentasjon av hva vi er opptatt av og hva vi arbeider med v/leder for USN EldreForsk professor **Siri Tønnessen**

12.30-12.40 **Benstrekk**

Del II Presentasjon av NFR prosjektet **ROMEIO**

12.40-13.00: **Professor Jorun Rugkåsa** (prosjektleder ROMEIO)
Kort om prosjektet ROMEIO - Rus Og Mental helse og Eldreomsorgens Organisering

13.00-13.15: **PhD stipendiat Marte Lilloy Aabo**
Utføreres perspektiv på hvordan eldre med psykiske- og/eller ruslidelser blir prioritert når tjenester skal tildeles

13.15-13.30: **PhD stipendiat Zeljka Cvetkovic**
Psykisk helse og helsetjenesteutvikling til eldre innvandrere i Norge

13.30-13.45: Spørsmål og grublerier

13.45-14.00: **Benstrekk**

14.00-14.15: **PhD stipendiat Kristin Lunde**
Pårørende til eldre med psykiske lidelser og/eller ruslidelser i kommunale helsetjenester- sett fra helsepersonells perspektiv

14.15-14.30: **Post Doc Kirstin Briseid**
Fastlegeordningens møte med depresjon og alkoholproblemer blant eldre

14.30-15.00: Spørsmål, grublerier og kort oppsummering

Hjertelig velkommen!

<https://www.usn.no/eldreforsk/>

Spennende seminar som streames 21/3 – 2023. 08.30-16.30: Meld dere på: [Symposium on "Person-centered and integrated care for older people" | Karolinska Institutet Nyheter \(ki.se\)](#)

Fellesmøte i USN EldreForsk

Tidspunkt: Onsdag 22 februar kl. 12.00 -1500

Sted: Zoom (jmf tidligere utsendt)

Del I Hva forsker vi på? Og, hva grubler vi på – idéer som kan luftes

12.00–12.30 Nytt fra USN EldreForsk, presentasjon av hva vi er opptatt av og hva vi arbeider med v/leder for USN EldreForsk professor Siri Tønnessen

Del II Presentasjon av NFR prosjektet «Heime»

12.30-12.45 NFR prosjektet «HEIME» en oversikt v/ Siri Tønnessen

12.45-13.00 Benstrekk

13.00-13.20: **Ph.d. stipendiat Therese Hugøy, USN, Arbeidspakke 1:**

Helsefremmende faktorer for flere gode dager hjemme

13.20-13.30 Spørsmål og samtale knyttet til Therese sin presentasjon

13.30-13.35 Benstrekk

13.35-13.55: **Ph.d. stipendiat Hege Melilla, USN, Arbeidspakke 2:**

Bærekraftig pårørendeomsorg til eldre hjemmeboende

13.55-14.05: Spørsmål og samtale knyttet til Hege sin presentasjon

14.05-14.10: Benstrekk

14.10-14.30 **Ph.d. stipendiat Bente Larsen, UiS, Arbeidspakke 3**

Simulering og trening for kartlegging av hjemmeboende eldres helse

14.30-14.40 Spørsmål og samtale knyttet til Bente sin presentasjon

14.40-15.00: Spørsmål, grublerier og kort oppsummering

Hjertelig velkommen!

<https://www.usn.no/eldreforsk/>

Spennende seminar som streames 21/3 – 2023. 08.30-16.30: Meld dere på: [Symposium on "Person-centered and integrated care for older people" | Karolinska Institutet Nyheter \(ki.se\)](#)

Fellesmøte i USN EldreForsk

Tidspunkt: Onsdag 12 april kl. 12.00 -1500

Sted: Zoom (jmf tidligere utsendt)

Del I Hva forsker vi på? Og, hva grubler vi på – idéer som kan luftes

12.00–12.15: Nytt fra USN EldreForsk, presentasjon av hva vi er opptatt av og hva vi arbeider med v/leder for USN EldreForsk professor *Siri Tønnessen*.

12.15-12.45: *Sykepleiefaglig ledelse i hjemmesykepleien: en kvalitativ scoping review*
Presentasjon av studien med påfølgende samtale og spørsmål ved
førsteamanuensis Kristin Jordal og professor Siri Tønnessen.

12.45-13.00: Benstrekk

Del II Quo Vadis norsk helsetjeneste?

13.00-13.10: *Quo Vadis pårørende?* Kort om siste nytt fra pårørendekonferansen ved ph.d. stipendiatene *Hege Stokmo Melilla og Maylen Reiersøl Dahl*.

13.10-13.45: *Quo Vadis? Politiske styringsdokumenter for helsetjenesten*
«Leve hele livet, forventninger i 2023 og forutsetninger for en overgang til nye nasjonale satsninger» ved *førstelektor Per Gunnar Disch*.

13.45-14.00: Benstrekk

14.00-14.55: *Quo Vadis norsk helsepersonell og helsetjeneste?*
Spørsmål og samtale med utgangspunkt i presentasjonen ved *dosent em. Runar Bakken*.

14.55-15.00: *Oppsummering og avslutning* ved *professor Siri Tønnessen*

Hjertelig velkommen!

<https://www.usn.no/eldreforsk/>

Fellesmøte i USN EldreForsk

Tidspunkt: Onsdag 7 juni kl. 12.00 -1500

Sted: Zoom (jmf tidligere utsendt)

Del I Hva forsker vi på? Og, hva grubler vi på – idéer som kan luftes

12.00–12.15: Nytt fra USN EldreForsk, presentasjon av hva vi er opptatt av og hva vi arbeider med v/leder for USN EldreForsk professor *Siri Tønnessen*.

Del II Presentasjon av pågående prosjekter

12.15-12.45: «Hverdagen med synsproblemer etter hjerneslag. Hva er viktig for meg?»
ved stipendiat *Irene Langedgen*

12.45-13.00: Benstrekk

13.00-13.30: «Pårørende in transition»
ved stipendiat *Maylen Reiersøl Dahl*

13.30-14.00: «Presentasjon og diskusjon av narrativ etnografi»
ved stipendiat *Line Elida Festvåg*

14.00-14.15 Benstrekk

14.15-14.45: «Hjem – en liten smakebit»
ved dosent em. *Runar Bakken*

14.45-15.00: *Hva skal vi ha for tema på fellesmotene til høsten?*
ved professor *Siri Tønnessen*

God sommer!

<https://www.usn.no/eldreforsk/>

Fellesmøte i USN EldreForsk

Tidspunkt: Onsdag 6. september kl. 09.00 -12.00

[Join Zoom Meeting](#)

Del I: Hva forsker vi på? Og, hva grubler vi på – uferdige idéer som kan luftes

Del II: Idéer til videre forskning i lys av dagens innlegg

Sted: Zoom (jmf tidligere utsendt)

09.00 – 09.15 Nytt fra USN EldreForsk, litt om hva vi er opptatt av og hva arbeider vi med v/leder for forskergruppen professor **Grethe Eilertsen**

Del I: Hva grubler vi på?

09.15-09.35 *Hva kjennetegner fremtidens eldre generelt og mottakere av helse - og omsorgstjenester spesielt?* v/professor **Grethe Eilertsen**

09.35 -09.45 *Refleksjoner og innspill*

09.45-10.00 **Benstrekk**

10.00-10.20 *Hva kjennetegner dagens og fremtidens kompetansebehov innen helse- og omsorgstjenestene i kommunene?* v/førsteamanuensis **Beate Lie Sverre**

10.20 -10.30 *Refleksjoner og innspill*

10.30 -11.00 *Myndighetenes planer/strategier for helse- og omsorgstjenester til eldre* v/dosent emeritus **Runar Bakken** og leder for Pensjonistforbundet **Jan Davidsen**

11.00 -11.15 **Benstrekk**

Del II **Idéer til videre forskning**

11.15 -12.00 *Felles samtale knyttet til videre forskning i lys av dagens innlegg*

Hjertelig velkommen!

Referanser:

NOU 2023:4 *Tid for handling. Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste*

<https://www.regjeringen.no/contentassets/337fef958f2148bebd326f0749a1213d/no/pdfs/nou202320230004000dddpdfs.pdf>

Motmelding til helsepersonellkommissjonen (NOU 2023:4). Et styrket nasjonalt forsvar (legeforeningen.no)

Meld. St. 14 (2022-2023) *Utsyn over kompetansebehovet i Norge*

<https://www.regjeringen.no/contentassets/d4a1053c98614420a71de98352902464/no/pdfs/stm202220230014000dddpdfs.pdf>

Melding. St. 24 (2022-2023): *Fellesskap og meistring - Bu trygt heime*

<https://www.regjeringen.no/contentassets/a8280e2548c04d3ea6898078480bfa0c/nn-no/pdfs/stm202220230024000dddpdfs.pdf>

SSB rapport: *Arbeidsinnsats i offentlig helse -og omsorg: Fremskrivninger og historikk. 2023:3*

[Arbeidsinnsats i offentlig helse og omsorg: Fremskrivninger og historikk \(ssb.no\)](#)

SOF rapport: *Ufullstendig helse -og omsorgshjelp og kompetansebehov i sykehjem. Nr 1/2023.*

[Omsorgsbiblioteket: Ufullstendig helse- og omsorgshjelp og kompetansebehov i sykehjem \(unit.no\)](#)

Folkehelseinstituttet (FHI) 2022: *Framtidens utfordringer for folkehelsen. Sykdomsbyrde, bruk av helse – og omsorgstjenester, og smittsomme sykdommer.*

<https://www.fhi.no/contentassets/1da364574c4d46649008cd300acb4602/folkehelse rapporten---temautgave-2022.pdf>

MENON Rapport: *Kunnskapsoppsummering om pårørende i Norge. MENON-publikasjon nummer 35/2023*

Fellesmøte i USN EldreForsk

Tidspunkt: Tirsdag 7. november kl. 09.00 -12.00

[Join Zoom Meeting](#)

- Del I:** Hva forsker vi på? Og, hva grubler vi på – uferdige idéer som kan luftes
- Del II:** Om strategiske satsningsområder ved Fakultet for helse- og sosialvitenskap og om kommunenes strategiske forskningsorgan (KSF) og KS sitt interessepolitiske arbeid for forskning i kommunal sektor
- Sted:** Zoom (jmf tidligere utsendt)
- Del I:** **Hva grubler vi på?**
- 09.00 – 09.15** Nytt fra USN EldreForsk, litt om hva vi er opptatt av og drøfting av organisering og innhold i fremtidige fellesmøter, jmf e-post 4/10-23. v/leder for forskningsgruppen professor **Grethe Eilertsen**
- Del II** **Strategiske satsningsområder ved Fakultet for helse- og sosialvitenskap og kommunenes strategiske forskningsorgan (KSF) og KS sitt interessepolitiske arbeid for forskning i kommunal sektor**
- 09.15-10.15** *Presentasjon av nye strategiske satsningsområder (SSO) ved USN og ved vårt fakultet – hva er det, og hvilken betydning kan det ha for vår forskningsgruppe?* v/professor og prosjektleder ved HS **Lena Heyn**
- Fortløpende spørsmål og kommentarer til Lena er inkludert i timen
- 10.15-10.30** **Benstrekk**
- 10.30-11.30** *Hva er kommunenes strategiske forskningsorgan (KSF) og KS sitt interessepolitiske arbeid for forskning i kommunal sektor?* v/seniorrådgiver og prosjektleder **Hedda Eilertsen Barvik**
- Fortløpende spørsmål og kommentarer til Hedda er inkludert i timen
- 11.30.-11.45** **Benstrekk**
- 11.45 -12.00** *Felles samtale knyttet til muligheter for vår forskningsgruppe i lys av dagens innlegg*

Hjertelig velkommen!

Aktuelle lenker:

<https://min.usn.no/getfile.php/13763449-1681381221/usn.no/forskning/Endelig%20rapport%20for%20Strategiske%20Forskningsomra%CC%8Ader%202023-2026.pdf>

<https://www.ks.no/fagomrader/forskning-og-utvikling-fou/forskning-og-utvikling/forskning-for-i-og-med-kommunesektoren/kommunenes-strategiske-forskningsorgan/>

Fellesmøte i USN EldreForsk

Tidspunkt: Torsdag 14. desember kl. 09.00 -12.00

[Klikk her for å bli med i møtet](#)

Del I: Hva forsker vi på? Og, hva grubler vi på – uferdige idéer som kan luftes

Del II: Et helhetlig menneskesyn... Den religiøse eksistensielle dimensjonen i alderdommen

Sted: TEAMS (jmf lenke og tidligere utsendt)

Del I: Hva grubler vi på?

09.00 – 09.15 Nytt fra USN EldreForsk, og litt om hva vi er opptatt av v/leder for forskningsgruppen professor **Grethe Eilertsen**

Del II: Et helhetlig menneskesyn...

09.15-10.00 *Religiøsitet i livets siste kapittel* v/**biskop emeritus Atle Sommerfeldt**

10.00-10.15 Refleksjoner og spørsmål

10.15-10.30 **Benstrekk**

10.30-11.15 *En livssynsåpen helse- og omsorgstjeneste? En studie av hvordan tjenestemottakernes muligheter til tros- og livssynsutøvelse ivaretas i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.* v/**førstelektor Per Gunnar Disch** USN

11.15-11.30 Refleksjoner og spørsmål

11.30.-11.45 **Benstrekk**

11.45 -12.00 Felles samtale knyttet til dagens innlegg

Hjertelig velkommen!

Aktuell litteratur med lenker:

Disch, Per Gunnar (2022) *En livssynsåpen helse- og omsorgstjeneste? En studie av hvordan tjenestemottakernes muligheter til tros- og livssynsutøvelse ivaretas i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.* SENTER FOR OMSORGSFORSKNINGS RAPPORT SERIE NR.2.

<https://human.fra1.digitaloceanspaces.com/Livssyns%C3%A5pen-helse-og-omsorgstjeneste.pdf>

Sommerfeldt, Atle (2023) *Religiøsitet i livets siste kapittel. I: Nye forutsetninger i en ny tid.* Red. Ingelin Testad, Geir Sverre Braut, Arnfinn Fiskå & Mona Halvorsen. Scandinavian Academic Press.

USN EldreForsk 2023

Vedlegg II

Formidling fra forskningsgruppen

Dato	Tittel på foredrag, innlegg, kronikk, artikkel mm	Foredrag/ Innlegg	Kronikk*	Artikkel*	Annet*	Arrangør/ utgivelsessted	Foredragsholder/ Forfattere
12-15. 09	EFFECTIVENESS OF ANTIMICROBIAL SPRAYS APPLIED ON FREQUENTLY TOUCHED SURFACES.				Poster	7 th International Conference on Prevention & Infection Control (ICPIC). Geneva, Switzerland on	Bansaghi, Szava Julia; Klein, Joern
06.01	Hva skal til for at eldre kan få flere gode dager hjemme – også når helsen svikter? https://www.op.no/hva-skjal-til-for-at-eldre-kan-fa-flere-gode-dager-hjemme-ogsa-nar-helsen-svikter/o/5-36-1362631		x			Østlandsposten + Tønsbergs Blad + Jarlsberg avis + Telen + Ringerike Blad	Anette Hansen Grethe Eilertsen Helle K Falkenberg Therese Hugøy Marit Skraastad
09.01	Helvetes forgår			x		Morgenbladet	Runar Bakken
28.01	Jobbet med eldre i 30 år https://www.pd.no/tilsvar-pa-artikkelen-jobbet-med-eldre-i-30-ar/o/5-40-640829				Tilsvaer intervju	Porsgrunns Dagblad	Grethe Eilertsen
25.01	Om Eldreomsorgen				Intervju	NRK Nyheter TV	Siri Tønnessen
27.01	Om pårørende som velferdsstatens bærebjelker				Intervju	NRK Nyhetsmorgen radio	Siri Tønnessen
10.02	Ingen legger seg under kniven for å bli gamle.			x		Morgenbladet	Runar Bakken
28.02	HEIME – flere gode dager hjemme – statusrapport fra arbeidspakke I	x				Porsgrunn kommune Helse -og omsorgsutvalget	Anette Hansen
22.02	HEIME – flere gode dager hjemme. Presentasjoner av de tre delstudiene	x				Universitetet i Sørøst-Norge. Fellesmøte i forskergruppen USN EldreForsk	Therese Hugøy, Hege S. Melilla & Bente Hamre Larsen
04.03	I løvens gap	x				Lørdagsuniversitetet Tønsberg bibliotek	

06.03	<i>Alle vil leve lenge, men ingen vil bli gamle.</i>	x				Gråtamoen bydelshus. Skien	Runar Bakken
08.03	Pårørende – helse og trivsel	x				Velferdskonferansen 2023 USHT Buskerud og Stasforvalteren Oslo og Viken, Sundvolden Hotel	Siri Tønnessen
09.03	Balansert deltakelse – helsefremmende arbeid blant eldre i hjemmesykepleien				Kapittel i boken: <i>Deltakelse – et helse- fremmende perspektiv</i> Storm, M. & Willumsen E.	Fagbokforlaget ISBN 9788245037722. s. 77-93	Anette Hansen, Siri Tønnessen, Marianne Storm & Grethe Eilertsen
10.03	Når verden raser sammen - om å være pårørende til en med demens. https://forskersonen.no/alzheimer-demens-helsetjenester/nar-verden-raser-sammen-om-a-vaere-parorende-til-en-med-demens/2225019					Forskersonen + Sykepleien + Telemarksavisa + Tønsbergs Blad + Laagendalsposten + Avisa Nordland + Ringerike Blad + m.fl.	Anette Hansen
14.03	Krisen i eldreomsorgen handler ikke om gamle mennesker.			x		Morgenbladet	Runar Bakken
16.03	Noreg er blant dei dårlegaste i verda – berre eit fåtal får døy heime https://www.nrk.no/nordland/noreg-er-blant-dei-darlegaste-i-verda--berre-eit-fatal-far-doy-heime-1.16319597				Intervju	NRK Nordland	Grethe Eilertsen
18.03	Pårørende og demens	x				Lørdagsbiblioteket; Porsgrunn	Anette Hansen

Dato	Tittel på foredrag, innlegg, kronikk, artikkel mm	Foredrag/ Innlegg	Kronikk*	Artikkel*	Annet*	Arrangør/ utgivelsessted	Foredragsholder/ Forfattere
13.04	Flere gode dager HEIME – eldres eget perspektiv på hvordan få gode dager hjemme	x				USHT Telemark Midt-Telemark kommune	Anette Hansen
23.- 27.04	Photovoice - a novel method to gain insight in daily activities and visual health literacy among stroke survivors living with visual impairments after stroke				Poster	The Association for Research in Vision and Ophthalmology 2023 New Orleans, USA	Irene Langeggen Grethe Eilertsen Torgeir Solberg Mathisen Janne Herholdt Dugstad & Helle K. Falkenberg
08.05	Det tok to år før familien fortalte hemmeligheten: – Nå er det mye lettere omgås andre				Intervju	Telemarkavisa	Anette Hansen
10.05	Om livet som gammel før og nå	x				Senter for eldremedisin og samhandling (SESAM) Stavanger. I fbm boklansering.	Runar Bakken
11.05	11 mai, på Om pårørende – rolle og ansvar.	x				SIVs fag- og forskningsdag Sandefjord Park hotell	Siri Tønnessen
11.05	Alle vil leve lenge, men ingen vil bli gamle	x				“Wise-age”-dagen. Stavanger. (SESAM) I fbm boklansering.	Runar Bakken
11.05	Livet som gammel før og nå				Kapittel i boken: Aldring - nye forutsetninger i en ny tid.	Scandinavian Academic Press. Side: 41-79	Runar Bakken
20.05	Hva vil det si å være pårørende til en med demens?	x				Lørdagsuniversitetet Notodden	Anette Hansen
06.06	Slagrammede pasienters opplevelser om hva som er viktig i egen rehabilitering – særskilt fokus på synsfunksjonen.	x				«Hva er viktig for deg dagen». I regi av Foreningen for slagrammede, avd. Drammen og USN	Irene Langeggen

7.- 9.06	Implementing vision assessment in stroke care using a participatory approach.	x				European Implementation Collaboration; EIE implementation conference, Basel.	Torgeir Solberg Mathisen & Helle K. Falkenberg
12.06	Hjemmets betydning i alderdommen – hva er viktig for flere gode dager i eget hjem?	x				Innovasjons- og inspirasjonsdag Drammen kommune	Grethe Eilertsen
02.08	Det ubegripelige ved aldring			x		Med Andre Ord – langtekst i Klassekampen	Runar Bakken
02.08	Gåfotball for personer med demens https://www.flintfotball.no/2023/08/02/erna-solberg-paa-flint-orientert-om-gaafotball-for-personer-med-demens/	x				Erna Solberg og lokalpolitikere	Anette Hansen
16.08.	Alle muligheter finnes: – Viktig å gjøre individuelle vurderinger				Intervju	Østlandsposten	Grethe Eilertsen & Anette Hansen
17. 08	Unødig kunnskapshull om syn og psykisk helse.				Innlegg og paneldebatt	Hjerneteltet. Hjerneverket - Arendalsuka	Torgeir S.Mathisen, Helle K. Falkenberg & Hege Saltnes
28.08	Å være pårørende til personer med demens	x				Demensforeningen; Notodden	Anette Hansen
12.09	Pensjon og om å leve lenge, men ikke ville bli gammel	x				Arbeids- og inkluderingsdepartementet sommerkonferanse. Larkollen	Runar Bakken
12-15.09	Effectiveness of antimicrobial sprays applied on frequently touched surfaces				Poster	7 th International Conference on Prevention & Infection Control (ICPIC). Geneva, Switzerland on	Bansaghi, Szava Julia; Klein, Joern
22.09	Om håpet og frykten i møte med alderdommen				Samtale mellom forfatter Janne S. Drangsholt & Runar	Kapittelfestivalen i Stavanger	Runar Bakken

					Bakken, ledet av Finn Våga		
23.09	Glemt eller ivaretatt? – Om psykososiale behov hos hjemmeboende personer med demens	x				Lørdagsbiblioteket; Kongsberg	Anette Hansen
06.10	Utenforskap – En trussel mot flere gode dager hjemme for eldre https://vimeo.com/875068385?share=copy	x				Forskningstimen Fakultet for Helse -og sosialvitenskap, USN Campus Porsgrunn	Grethe Eilertsen Therese Hugøy Hege Stokmo Melilla
16.10	Veiledning av sykepleierstudenter med norsk som andrespråk i praksisstudier i sykehjem - Et pedagogisk utviklingsprosjekt. https://openarchive.usn.no/usn-xmlui/handle/11250/3097308				Rapport	USN Profesjon	Sverre, B.L., Kortner, H., Vilhelmsen, V., H. Frisnes
17.10	«Flere gode dager hjemme: Hva skal til?» i. Balansert deltakelse – helsefremmende tjenester til hjemmeboende eldre ii. Teknologiens muligheter og begrensninger for hjemmeboende eldre iii. Pårørende: Erfaringer med pårørendesamarbeid i kommunen. Hvordan få til systematisk, kontinuerlig samarbeid med pårørende? iv. Presentasjon av de 3 arbeidspakkene					Åpent fagseminar HEIME	Anette Hansen Marianne Storm (UiS) Linda Letmolie Solem, Horten kommune Therese Hugøy Hege Stokmo Melilla Bente Hamre Larsen FiFi Tjan Kvalsvik UiS
19.10	Skapte rabalder om menn i sykepleien				Portrett-intervju	Kilden - Tidsskrift for kjønnsforskning	Runar bakken
21.10	Hva vil det si å være pårørende til en med demens?	x				Lørdagsuniversitetet; Lier	Anette Hansen
24.10	Det gode møtet med sykehjemmet					Fagfokus: Konferanse om omsorg ved livets slutt. Gardermoen	Runar Bakken

23.- 24.10	Betydninga av heimen i eit helsefremmande perspektiv blant heimebuande eldre mottakarar av helsehjelp i heimen	x				Den 8. nasjonale kongress i aldersforskning Fornebu	Therese Hugøy Anette Hansen
02.11	Den gamle mannen og tiden	x				Dansk gerontologisk selskaps konferanse i Middelfart	Runar Bakken
2.-3.11	Kommunale tjenester i hjemmet – «FLERE GODE DAGER HJEMME- HEIME» i. Hjemmets betydning i alderdommen ii. AUTONOMI OG DELTAKELSE: Balansert deltagelse – helsefremmende tjenester til eldre hjemmeboende iii. Å bo hjemme – eldres opplevelser av hjemmets betydning for å opprettholde og fremme trivsel og helse iv. Eldre pårørendes fortellinger om hva som fremmer egen helse når ektefelle bor hjemme og mottar hjemmesykepleie v. Tverrprofesjonell simuleringstrening for systematisk og helsefremmende kartlegging av eldre hjemmeboende	x x			Symposium	Helsetjenesteforskningskonferansen 2023. Nasjonalt nettverk for helsetjenesteforskning og Universitetet i Stavanger	Grethe Eilertsen Anette Hansen Siri Tønnessen Therese Hugøy Hege Grethe Eilertsen Helle K. Falkenberg Anette Hansen Hege Stokmo Melilla Grethe Eilertsen Beate Lie Sverre Siri Tønnessen Bente Hamre Larsen (UiS), Dagrunn Nåden Dyrstad (UiS) Helle K. Falkenberg & Marianne Storm (UiS)
06.12	God Morgen Norge TV2: Gåfotball for personer med demens					TV-innslag	Anette Hansen i samarbeid med

	https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjSz8H6goCDAxU3JBAlHcocA0MQtwJ6BAGNEAI&url=https%3A%2F%2Fwww.tv2.no%2Fvideo%2Funderholdning%2Fgod-morgen-norge%2Fher-herjer-gunnar-92-paa-fotballbanen%2F1907726%2F&usg=AOvVaw3duBHS6VXZMS97Z2s5CVW1&opi=89978449						Nasjonalforeningen for folkehelsen
Des.	«Gunnar (92) herjer på fotballbanen» https://www.tv2.no/video/underholdning/god-morgen-norge/her-herjer-gunnar-92-paa-fotballbanen/1907726/				TV-innslag	Innslag NRK Vestfold: Distriktsnyheter Vestfold og Telemark – Onsdag kl. 19:45 – NRK TV	
11.12	Forsker advarer mot moralsk pekefinger: – Tren av glede, ikke fordi myndighetene sier det https://www.nrk.no/vestfoldogtelemark/eldreforsker-mener-det-er-viktig-a-lofte-fram-gleden-ved-trening-1.16648369				Intervju	Intervju NRK P2 nyheter og NRK Vestfoldogtelemark	Grethe Eilertsen

Forskningstimen:

Utenforskap – En trussel mot flere gode dager hjemme for eldre

06
OCT **Praktisk informasjon**

Dato: 6 oktober 2023

🕒 kl. 10.00 - 11.00

📍 Porsgrunn, Origo, 2. etasje

📅 [Last ned kalenderfil](#)

Sendingen starter kl. 10. Følg med i videoruten nederst på siden.

Mange eldre ønsker å bo hjemme, men å bo hjemme kan også føre til utenforskap. Forskningsgruppa USN EldreForsk deler sin forskning på hva eldre selv forteller om å bo hjemme.

Forskningsgruppa [USN EldreForsk](#) forsker på problemstillinger på individ-, gruppe- og systemnivå knyttet til eldre mennesker. Kunnskap om hva som bidrar til helsefremming både for den enkelte eldre og som et organisatorisk styringsverktøy står sentralt.

Professor [Grethe Eilertsen](#) innleder Forskningstimen før doktorgradsstipendiatene [Therese Hugøy](#) og [Hege Stokmo Melilla](#) forteller om forhold eldre selv har trukket frem i åpne intervjuer. Det skal handle om å bo hjemme når du nærmer deg 100 år og hvordan det kan føre til utenforskap, og dermed være en trussel mot flere gode dager hjemme. Det skal også handle om hvordan det å være nærmeste pårørende til en svært hjelpetrengende ektefelle/samboer også kan føre til utenforskap.

De langvarige, demografiske endringene vi står overfor i tiårene som kommer er særlig knyttet til at andelen eldre over 70 år vil øke. Myndighetene understreker at det skal legges til rette for at eldre kan bo trygt hjemme lengst mulig. Mange eldre ønsker selv å bo i egne hjem. Alderdommens mangfoldighet, livsvilkår, kjønnsforskjeller og hvor vi bor er forhold det er av betydning å ha kunnskap om når fremtidens helse -og omsorgstjenester skal utformes.

Vår forskning bidrar med nye innsikter blant annet om hvordan eldre som mottar tjenester i eget hjem og deres pårørende opplever betydningen av hjemmet for trivsel og helse, samtidig som det å bo hjemme også kan bidra til utenforskap - og ensomhet.

USN EldreForsk ønsker velkommen til høstens andre Forskningstime. Flere fra forskningsgruppa vil også være til stede på campus Porsgrunn.

Vi spanderer lunsj i etterkant av forskningstimen. Meld deg på om du ønsker å delta fysisk slik at vi har oversikt over hvor mange som blir med på lunsj.

Lenke til forskningstimen: <https://vimeo.com/875068385?share=copy>